

5. International Chamber of Commerce. (2020). Incoterms® 2020: ICC Rules for the Use of Domestic and International Trade Terms. Paris: ICC Publications. <https://iccwbo.org/business-solutions/incoterms-rules/incoterms-2020/> (дата звернення: 15.05.2026)

Вітяк Юрій

*асистент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна*

АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ ЗАДНЬОЇ ОБКЛАДИНКИ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДНОГО ВИДАННЯ «ВІДЬМИ» РОАЛЬДА ДАЛА)

Дискурс про перенесення твору в цільову культуру незрідка обмежується фокусом на текстових трансформаціях, чий вплив пов'язують із перекладачем. Однак, з розвитком парапекладу як консолідаційної парадигми, яка з-поміж іншого враховує практику трансферу видання в цілому, виняткової уваги заслуговують сегменти книжки, що формують її ідейно-естетичну ідентичність. Це насамперед стосується задньої обкладинки.

Візуальний наратив обкладинки книжки “The Witches” Р. Дала [2] та перекладної українськомовної версії «Відьми» [1] помітно відрізняється. Співавтор паратекстового простору оригіналу К. Блейк, ілюструє відразу двох персонажів: хлопчика та бабусю (Див. Рис. 1). Обоє зображені в динаміці. Бабуся вмощена у великому м'якому кріслі, її рот розкритий, ліва рука здійнята, а пальці виразно розчепірені, що нагадує жест відьми на передній обкладинці. Хлопчик же сидить навколішки на долівці, його тіло під кутом прогинається назад, туди ж закинута голова. Заціпеніння від подиву свідчить про приймання на віру почутого.

Ця побутова сцена переповідання безпосередньо корелює з текстом, зокрема підкреслює особливу соціальну взаємодію, за якої бабуся, ділилася з онуком історіями про відьом у великій вітальні свого будинку в Осло: «Усе, про що вона мені розповідала, сталося насправді, і я мусив ставитися до цього дуже серйозно...» [1, с. 15] / “Everything she was telling me about witches had actually happened and I had better believe it” [2, p. 14]. Ефект достовірності розповідей у фікційному просторі досягається через градацію: “They were all TRUE. They were the GOSPEL TRUE. They were HISTORY” [2, p. 13]. / «Усі вони були ПРАВДОЮ. Вони були СВЯТІСІНЬКОЮ ПРАВДОЮ. Вони були ЖИВОЮ ІСТОРІЄЮ» (прим. – пер. наш. Ю. В.). Зазначений уривок відсутній у перекладному творі.



Рис. 1. Задня обкладинка видання “The Witches”, 2022

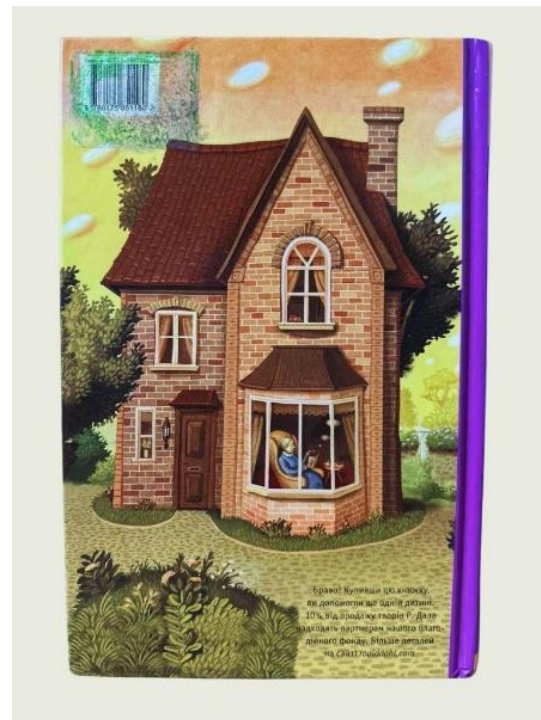


Рис. 2. Задня обкладинка видання «Відьми», 2016

Інтер'єрні атрибути виводяться ілюстратором англійськомовного видання із площини задньої обкладинки (за винятком зазначеного м'якого крісла), аби зосередити увагу на дії і емоційному сприйманні сказаного. Натомість, І. Сулима, адаптуючи візуальну мову видання, пунктирно відображає не лише наповнення кімнат, а й водночас показує екстер'єр будинку, що доповнений зеленню та квітами, які транслюють мотиви гармонії та певної життєвої ідилії (Див. Рис. 2). Образ хлопчика імпліцитний, про що свідчить іграшкова автівка на підвіконні на другому поверсі. З іншого боку, зазначений елемент має подвійну семантику, оскільки є алюзією на автотрощу, у якій загинули його батьки напередодні Різдва, прямуючи з ним з Англії, аби провести час у родинному колі в Норвегії. Бабуся ж зображена у вітальні на першому поверсі. Вона зайнята читанням і перебуває у стані спокою. У правій руці літня жінка тримає задимлену сигару, чий кужелі мають овальну форму, що повторюють контури хмар надворі, які утворюють ідейну композицію, демонструючи не нормалізацію куріння, а буденність звички бабусі, яка викликала подив у головного героя: «Моя бабуся була, напевно, єдиною з усіх бабусь, яка курила сигари. Ось і зараз вона запалила довжелезну чорну сигару, що смерділа паленою гумою, і почала розповідати...» [1, с. 18]. “My grandmother was the only one grandmother I ever met who smoked cigars. She lit one now, a long black cigar that smelt of burning rubber” [2, p. 16]. Слушно відзначити, що вставне слово напевно, яке з'являється в перекладній версії, дещо змінює виклад інформації, оскільки в оригіналі засвідчена констатація факту – інші відомі йому бабусі не курили сигари.

Висновок. Зміна візуального наративу в перекладних виданнях відкриває особливі горизонти для перекладознавчої інтепретації. Зіставлення задньої обкладинки української локалізації книжки та оригіналу продемонструвало різний емоційний спектр, що варіюється від напруги до стану спокою та врівноваженості. Оформлення видання ґрунтується на тексті і становить із ним особливу ідейно-естетичну єдність, чия рецепція залежить від парапекладацьких дій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дал Р. Відьми / пер. В. Морозова; іл. К. Блейк. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016.
2. Dahl R. The Witches. London: Penguin Random House UK, 2022.
3. Yuste Frías J. Desconstrucción, traducción y paratraducción en la era digital. Estudios sobre traducción: teoría, didáctica, profesión / J. Yuste Frías, A. Álvarez Lugués (Eds.). Vigo: Universidade de Vigo, 2005. P. 59-82.

Гоца Наталія

*кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна*

ВИМОГИ ЗАВІРЕННЯ (ЛЕГАЛІЗАЦІЇ) ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах глобалізації та активізації міжнародних правових відносин особливого значення набуває належне документальне забезпечення юридично значущих дій. Актуальність теми зумовлена зростанням обсягів міжнародного документообігу та необхідністю правової уніфікації процедур оформлення перекладених документів.

Метою представленої дослідження є визначення основних правових вимог та процедур завірення перекладу юридичних документів в Україні, а також встановлення умов надання перекладу юридичної сили у національному та міжнародному правовому середовищі.

Правове регулювання завірення перекладу в Україні здійснюється насамперед Законом України «Про нотаріат» від 02.09.1993 № 3425-XII [2], а також підзаконними нормативними актами, зокрема Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України (наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5) [4] та Правилами ведення нотаріального діловодства (наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 № 3253/5) [5]. Відповідно до статті 79 зазначеного Закону, нотаріус має право засвідчувати вірність перекладу або справжність підпису перекладача, що і забезпечує перекладеному документу офіційний статус.